

Historia ciskania klątw

Autor tekstu: **Mariusz Agnosiewicz**

"...i przebacz nam nasze winy, jak i my przebaczymy tym, którzy przeciw nam zawinili (...). Jeśli bowiem przebaczycie ludziom ich przewinienia, i wam przebaczy Ojciec wasz niebieski."
Mt 6:12-14

*„Wtedy Piotr zbliżył się do Niego i zapytał: Panie, ile razy mam przebaczyć, jeśli mój brat wykroczy przeciwko mnie? Czy aż **siedem razy**? Jezus mu odrzekł: **Nie mówię ci, że aż siedem razy, lecz aż siedemdziesiąt siedem razy.**”*
Mt 18:21-22

Po raz kolejny nie zbiegło się rzymskim papieżom postępowanie z nakazami ewangelii. Tym jednak razem nie jest aż tak źle. Kiedy zawodzi Nowy Testament, można powołać Stary, gdzie mamy fragment do którego nawiązywała ewangelia (Rdz 4,15-24): Jahwe przyobiegał Kainowi, że mimo jego grzeszności, on, jako jego plemiennik znajduje się pod jego ojcowską opieką, przyobiegał każdemu, kto zechciałby dokonać gwałtu na bezbożnym Kainie: **"siedmiokrotną pomstę"**.

Potomek Kaina przebił jednak Jahwego w zapowiedziach pomsty, mówiąc: **"Jeśli Kain miał być pomszczony siedmiokrotnie, to Lamek siedemdziesiąt siedem razy!" [1]**

"Z obłożonymi przez niego [papieża] klątwą nie wolno przebywać w jednym domu"
Dictatus papae, pkt 6., Grzegorz VII

Klątwy rzadko kiedy miały podłoże religijne, na ogół stosowano je aby wymusić na władcy pewne posunięcia polityczne zgodne z interesem Kościoła. Kiedy władca danego państwa był ekskomunikowany w jego kraju obowiązywał tzw. strajk boży (zawieszona była wszelka służba religijna). Klątwy ciskano jednak również na ludzi którzy w jakiś sposób zajmowali inne stanowisko na dana kwestię niż Kościół, na naukowców, literatów, wynalazców, itp.

Oczywiście klątwy ciskali również podrzędni plebani, jednak z ich anatemami nie za bardzo się liczone, jeśli duchowny nie miał wpływu na pomoc władzy świeckiej dla swojej sprawy. Proboszczowie klątwami rzucali bez żadnego umiaru, na przykład ekskomunika za niepłacenie dziesięciny czy niepójście do spowiedzi wielkanocnej spadała niekiedy na większość mieszkańców wsi.

Za Augusta III na drzwiach katedry gnieźnieńskiej wisiała tablica, która *„ostrzegala o klątwie na takowych, którzy by się do domu bożego z takim instrumentem prawdziwie zbójckim wchodzić ważyli"*. Chodziło oczywiście o szlachecki obuch, zwany też nadziakiem, bądź czekaniem, z którym rzadko kiedy w owym czasie się szlachcic rozstawał.

Data

Cel przekleństwa	Anatemokreator	Powód i okoliczności	
1054 r.	Michał Ceruliusz, patriarcha	Leon IX	Wzajemna rywalizacja w

	kościół wschodni		przewodzeniu chrześcijaństwu oraz rozbieżności doktrynalne. Nawzajem obłożyli się klątwami na ponad dziewięćset lat.
1076	Henryk IV, cesarz Cesarstwa Rzymskiego Narodu Niemieckiego	Grzegorz VII	Rywalizacja dwóch potęg o aspiracjach uniwersalistycznych. Bezpośrednim powodem był spór o inwestyturę (obsadzanie synekur kościelnych). Henryk musiał się ukorzyć przed papieżem czołgając się na kolanach u wrót zamku Canossa
druga poł. XII w.	Henryk II, król Anglii		z powodu zamordowania arcybiskupa Cantenbury, Tomasza Becketa, w rzeczywistości chodziło o przywileje angielskiego Kościoła
1199	Filip August, król Francji	Innocenty III	ponieważ porzucił Ingeburgę
1210	Otton IV	Innocenty III	
1213	Jan bez Ziemi, król Anglii	Innocenty III	
1245	Fryderyk II Hohenstauf, cesarz niemiecki	Innocenty IV	
1303	Filip Piękny, król Francji	Bonifacy VIII	Papież „nadał” bullą Francję cesarzowi Albertowi Austriackiemu („Dajemy Wam z pełności naszej potęgi królestwo Francji, które należy prawnie do cesarzy Zachodu”). W swej manii wielkości tak się papież zapędził, że król musiał go uwięzić, czym rozpoczął okres tzw. niewoli awiniońskiej, która doprowadziła papieństwo do zupełnego upadku
pocz. XVI w.	Ludwik XII, król Francji	Juliusz II	dążył do wyparcia wojsk francuskich z Włoch (w czasie toczącej się wojny francusko-habsburskiej o wpływy w Europie); pozwolił pierwszemu lepszymu zaborcy zagarnąć królestwo ekskomunikowanego króla
Druga poł. XVI w.	Prostytutki	Sykstus V	Potrydenckie oczyszczenie Kościoła z dotychczasowego brudu i rozpusty. Dotąd zawód prostytutki był przez papieży uznawany i szanowany. Prostytutki płaciły papieżowi daniny.
1809	Napoleon I Bonaparte	Pius VII	
druga poł. XIX w.	Wiktor Emanuel, król państwa piemoncko-sardyńskiego	Pius IX Nieomylny	Zgoda na przyłączenie północnej części Państwa Kościelnego do Królestwa

			Sardynii. Ludność wybrała w głosowaniu króla chcąc uwolnić się od Namiestnika Chrystusa.
druga poł. XIX w.	Ksiądz Stanisław Stojalowski, działacz galicyjskiego ruchu ludowego	Pius IX	Dążył do poprawy życia chłopów, występując przeciw ich uciskowi ze strony szlachty i kleru.

Zobacz także te strony:
[Anathema sit! Bądź przeklęty!](#)

Przypisy:

[1] Jako ciekawostkę można podać, że liczba siedem jest symbolicznie związana z Lamekiem. Żył Lamek 777 lat (choć jest to niby linia Setytów), tym niemniej nie jest to istotne, gdyż nie jest kwestią nauki, lecz wiary mówić, że u zarania dziejów było dwóch Lameków spokrewnionych ze sobą, z których jeden miał poprzysięgać 77-krotną pomstę, inny zaś żyć 77 i siedem lat. Liczba 7 związana jest z mitologicznym Lamekiem - tyle możemy powiedzieć

Mariusz Agnosiewicz

Założyciel, redaktor naczelny i publicysta Racjonalisty, założyciel i prezes Polskiego Stowarzyszenia Racjonalistów. Kontakt online ([GG](#), [Skype](#))

[Strona www autora](#)

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 15-06-2002 Ostatnia zmiana: 27-10-2006)

[Oryginał.](#) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,522>)

Contents Copyright © 2000-2008 by Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane

w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę podkatalogów, skrypty JavaScript oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl